

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3622200136
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:3622200136.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Mejstříka, členov senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, v právnej veci navrhovateľky - matky: W. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom M. XXXX/X, B., proti odporkyni: W. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X. V. 5, V., o zrušenie, zníženie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 12Pc/6/2022-219 zo dňa 12. 05. 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku I., ktorým súd konanie o zrušenie vyživovacej povinnosti zastavil, odvolaním nenapadnutý, p o n e c h á v a nedotknutý.

V ostatných výrokoch rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen vo výroku I. konanie sčasti zrušenia vyživovacej povinnosti zastavil. Vo výroku II. znížil vyživovaciu povinnosť navrhovateľky voči plnoletej dcére na sumu 150,- eur od 01. 08. 2022. Vo výroku III. súd konštatoval zmenu rozsudku Okresného súdu Zvolen 18Pc/2/2020-119 zo dňa 26. 08. 2021 s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 26. 05. 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 12CoP/30/2021-187 z 26. 08. 2021 a posledným výrokom IV. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Svoje rozhodnutie súd zdôvodnil s poukazom na ust. § 29 ods. 1 CMP, resp. ust. § 62, § 75 a § 78 Zákona o rodine. Konštatoval, že s účinnosťou od 01. 08. 2022 došlo k zmene pomerov u navrhovateľky, keď v tom čase bola riešená exekúcia oprávnenej plnoletej dcéry voči matke, čím sa matka dostala do nepriaznivej finančnej situácie. Návrh matky na zníženie vyživovacej povinnosti na sumu 100,- eur považoval za neakceptovateľný, keď u študentky vysokej školy pripravujúcej sa na budúce povolanie ponechal vyššie výživné, a to vo výške 150,- eur mesačne. Súd tak znížil výživné zo sumy 190,- eur na sumu 150,- eur, pričom návrh plnoletej dcéry na zamietnutie zníženia vyživovacej povinnosti neakceptoval. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podala odvolanie odporkyňa - dcéra navrhovateľky. S rozhodnutím súdu sa nestotožnila. Podľa nej súd prihliadal len na vyjadrenia navrhovateľky. Pôvodne táto uviedla, že na vysokej škole neštuduje, keď sa preukázal opak, obviňovala ju ako dcéru, že berie drogy. Pokiaľ sa navrhovateľka vzdala zamestnania s odôvodnením, že sa stará o chorú matku, podľa poznatkov odvolateľky jej na takúto činnosť prispievajú aj súrodenci matky práve preto, že nemohla vykonávať pôvodnú prácu. Navrhovateľka ako matka sa o ňu absolútne nezaujíma, neprispieva nad stanovené výživné, o všetko sa stará otec. Tvrdenie navrhovateľky, že sa zvýšili výdavky v súvislosti so začatím štúdia sestry N. na strednej škole je pravdivé, avšak práve z tohto dôvodu bolo zvýšené výživné otcovi od 01. 09. 2022 na sumu 200,- eur. Nelogicky potom z dôvodu jej zvýšených výdavkov súvisiacich s nástupom na vysokú školu jej súd výživné znížil. Nepochopiteľné je tiež odôvodnenie súdu, že matke sa zvýšili výdavky v súvislosti s exekúciou z dôvodu, že dobrovoľne

neplatila výživné. Exekúciu si spôsobila vlastnou vinou. Naposledy bolo výživné pre odporkyňu určované v čase, keď bola študentkou strednej školy, teraz je študentkou vysokej školy, má zvýšené výdavky a súd naopak namiesto zvýšenia výživného toto znížil. Vzhľadom k tomu, že podľa nej pri rozhodovaní okresný súd pochybil, navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a návrh na zníženie výživného zamietol.

3. Navrhovateľka sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP v jednotlivých výrokoch zrušil. Výrok, ktorým súd zastavil konanie o zrušenie vyživovacej povinnosti, odvolaním nenapadnutý, ponechal nedotknutý. V zmysle § 391 ods. 1 CSP v zrušujúcej časti odvolací súd vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie.

5. V danom prípade ako vyplynulo z obsahu spisu a preskúmaného rozsudku, ako aj obsahu odvolania súd prvej inštancie mal posúdiť, či trvá vyživovacia povinnosť medzi matkou a dcérou, resp. následne, keď súd zastavil konanie o zrušenie výživného posúdiť, či došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by umožnila vykonať zmenu oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu. Takýmto zákonným predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia je zmena pomerov, ku ktorej prišlo na strane niektorého z účastníkov konania. Nemôže ísť o akúkoľvek zmenu pomerov, ale táto musí byť podstatná čo do svojho rozsahu, ako aj z časového hľadiska. Nejedná sa teda len o zmenu pomerov prechodného charakteru. Môže ísť o zmeny rôzneho charakteru, najmä však zmeny v majetkových pomeroch účastníka, zmeny zdravotné, prípadne v sociálnej rovine. Zmenu pomerov súd hodnotí s prihliadnutím na okolnosti každého konkrétneho prípadu. Konkrétne zákonné ustanovenie umožňujúce zmeniť povinnosť uloženú predchádzajúcim rozhodnutím upravuje § 78 Zákona o rodine, v zmysle ktorého dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Procesným predpisom umožňujúcim zmenu predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia je v tomto prípade Civilný mimosporový poriadok, konkrétne ust. § 157 (rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia pomery). Posledná úprava výživného medzi účastníkmi konania bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Zvolen, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 14. 10. 2021. Dňa 01. 02. 2022 podala navrhovateľka návrh na zrušenie, resp. zníženie vyživovacej povinnosti. Naposledy bolo výživné stanovené na dcéru - odporkyňu sumou 190,- eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že navrhovateľka má ešte vyživovaciu povinnosť k mladšej dcére N., na ktorú prispieva jej otec výživným sumou 200,- eur mesačne. V čase posledného rozhodovania o výživnom dosahovala navrhovateľka v priemere čistý mesačný príjem 800,- eur. V čase posudzovania zmeny pomerov mal súd preukázané, že dosahuje príjem 753,- eur. Odporkyňa v čase posledného rozhodovania o výživnom bola študentkou strednej školy, v čase rozhodovania o znížení výživného bola študentkou vysokej školy. V odôvodnení rozhodnutia súd len stroho konštatoval, že návrh matky na zníženie výživného zo 190,- eur na 100,- eur mesačne s účinnosťou od 01. 08. 2022 je neakceptovateľný, avšak zároveň akceptoval, že matka má navýšené výdavky, preto rozhodol o znížení výživného na sumu 150,- eur mesačne. Za zmenu pomerov považoval to, že v tom čase bola riešená exekúcia oprávnenej plnoletej dcéry voči matke a matka sa dostala do nepriaznivej finančnej situácie.

6. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadřil žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

7. V tomto prípade v zmysle čl. 3 ods. 1 CMP sa pre odôvodnenie rozhodnutia vo veci prejednávanej v zmysle ustanovení CMP použijú ustanovenia CSP. Aj keď v konaní podľa CMP sú odlišné niektoré ustanovenia o dokazovaní, jednoznačne je možné uviesť, že rozhodnutie musí byť presvedčivé, musia byť zrejme myšlienkové postupy súdu pri hodnotení jednotlivých dôkazov, ako aj jednoznačné zdôvodnenie ako súd dospel k jednotlivým záverom, ktoré boli podkladom rozhodnutia. V danom prípade

dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nespĺňa vyššie uvedené kritériá, a preto je viac menej nepreskúmateľné. V odôvodnení rozhodnutia súd rozhodujúci o uplatnenom nároku sa musí vysporiadať so všetkými skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal, niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súdne rozhodnutie musí preto obsahovať stručný a jasný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku. Odôvodnenie má byť prostriedkom kontroly správnosti rozhodnutia nielen pre súd, ktorý ho vydal, ale aj pre súd, ktorý ho bude preskúmavať v dôsledku opravného prostriedku. O nepreskúmateľný rozsudok tak ide najmä vtedy, ak dôvody neobsahuje alebo sú nezrozumiteľne podané.

8. V danom prípade vôbec nie je zrejmé ako súd dospel k záveru, že došlo k zmene podstatných skutočností v čase jeho rozhodovania oproti stavu, ktorý existoval v čase predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia. Matke - navrhovateľke sa síce nepatrne znížil príjem, avšak na druhej strane súd nijakým spôsobom nevysvetlil, prečo neprihliadal na zmenu pomerov u oprávnenej z vyživovacej povinnosti - dcéry, ktorá v čase posledného rozhodovania bola študentkou strednej školy, v čase rozhodovania o znížení výživného bola študentkou vysokej školy. Už vôbec nie je zrejmé, aký vplyv na hodnotenie zmeny pomerov mala exekúcia, ktorá prebehla v minulosti, keď matka dobrovoľne voči dospelaj dcére si vyživovaciu povinnosť neplnila. Pokiaľ sa aj týmto spôsobom matka dostala do nepriaznivej finančnej situácie ako to uviedol súd prvého stupňa, jednak si túto situáciu zapríčinila matka sama neplnením si svojich povinností a navyše zo spisu vyplynulo, že exekúcia bola zastavená. Nie je teda zrejmé, ako do budúca by ovplyvnila možnosť plniť vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k dcére. Súd tiež konštatoval, že v čase rozhodovania bola dcéra študentkou vysokej školy, kde sa pripravuje na svoje budúce povolanie, avšak opäť z tohto nebol vyvodený žiadny záver, akým spôsobom sa táto skutočnosť odrazila pri rozhodovaní súdu o znížení vyživovacej povinnosti navrhovateľky, avšak vo vzťahu k tomuto poznatku súd uviedol, že návrh na zamietnutie zníženia vyživovacej povinnosti neakceptoval. Pokiaľ súd následne skonštatoval, že sumu 150,- eur ako výživné považuje za primerané, navodzuje to dojem akoby prehodnocoval predchádzajúce rozhodnutie, kde bolo rozhodované o zvýšení výživného na sumu 190,- eur vo vzťahu k navrhovateľke, čo je však neprípustné. Pri zmene predchádzajúceho rozhodnutia, ako už bolo vyššie uvedené, by súd musel na základe dokazovania konštatovať, že došlo k trvalej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Z odôvodnenia súdu však takéto úvahy zrejme nie sú.

9. Odvolací súd k veci ešte podotýka, že v tomto prípade sa nerozhodovalo o zmene vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu, a preto, pokiaľ by aj súd znížil rozsah výživného, avšak nevyhovelo v celom rozsahu návrhu, je potrebné rozhodnúť aj o zvyšku (v tomto prípade návrh vo zvyšnej časti zamietnuť). Tiež odvolací súd poukazuje na nesprávnosť dátumu rozsudku, ktorý mal byť zmenený, pričom táto nesprávnosť bola uvedená aj v zápisnici o vyhlásení rozhodnutia, a teda nebolo ani zrejmé, že ktorý rozsudok okresného súdu bol zmenený (vo výroku je uvedené Okresný súd Zvolen 18Pc/2/2020-119 zo dňa 26. 08. 2021, avšak takéto rozhodnutie s týmto dátumom neexistuje).

10. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti neostalo odvolaciemu súdu iné, než v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť prvoinštančnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

11. V novom rozhodnutí je potrebné sa vysporiadať najmä s tým, či skutočne k 01. 08. 2022 došlo k nejakej podstatnej zmene vo vzťahu k účastníkom konania, či sa jedná o zmenu trvalú, ktorá by aj do budúca mohla mať vplyv na výšku vyživovacej povinnosti, prípadne je potrebné sa vysporiadať s argumentami odporkyne, ktorá poukazovala na skutočnosť, že aj na jej strane od posledného rozhodnutia súdu došlo k zmene pomerov, keď je študentkou vysokej školy a zvýšili sa náklady potrebné k zabezpečeniu štúdia.

12. Pokiaľ súd prvej inštancie dospeje k záveru, že boli splnené podmienky, ktoré umožňujú zmenu predchádzajúceho rozhodnutia, je potom potrebné rozhodnutie riadnym spôsobom v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP zdôvodniť.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).